

Co se rodí ve stínu sankcí

Jan Campbell

Citát: *S varovnými signály na obzoru přes Evropu a Asii se úspěšná americká politika musí zaměřit na Eurasii jako na celek a být vedena geostrategickým návrhem (Zbigniew Kazimierz Brzeziński).*

Citát *Brzeziňského* a italského politologa *Riccardo Alcaro* (v příspěvku *Milana Šímy*, Seznamzprávy 16.06), připojení se Indie k ČLR a potažmo RF do obchodní války s USA, a včerejší prohlášení MZV Japonska ohledně 47 bodů, které musí KLDK splnit, aby mohly být zrušeny americké sankce proti KLDK, jsou podnětem k napsání nedělního příspěvku, který je částí vznikající obsáhlejší analýzy na téma: *Co se rodí ve stínu akcí – Souhlasu netřeba 2018.*

Pro pochopení cituji *Alcaro: Prezident Trump se přestal vůči Evropě chovat jako spojenec. Spojené státy se teď snaží Evropany ponížit, když zavedly dovozní cla - to je vůči spojencům vlastně nepřátelský akt, který není vyvolán žádnými ekonomickými problémy Spojených států...Problém je, že Evropané mají za sebou 70letou minulost, kdy Evropa Spojené státy následovala jako svého lídra. Během té doby bylo pro Evropu výhodné se nechat Spojenými státy vést. A teď je tu otázka, zda je Evropa schopná se změnit? Jestli je schopná přestat spoléhat na americkou vojenskou ochranu.*

V úvodu příspěvku uvádím, bez úmyslu povyšovat se nad italského politologa, že jeho konstatování (*Prezident Trump se přestal vůči Evropě chovat jako spojenec*) a od něho odvíjející se argumentace jsou ve své podstatě nesmysl. Spojené státy nikdy nepovažovaly Evropu za spojence, NATO bylo a je vojensko – obchodní organizací kontrolovanou a vedenou USA. Nikde jasně definované národní zájmy USA měly, mají a budou mít vždy prioritu před čímkoliv jiným. To dokazuje historie. Toto konstatování neznamena antiamerikanismus, nýbrž důkaz závislosti (na USA), nekompetentnosti a kvalitu charakteru (EU politiků). V ne poslední řadě je to důkaz pokračování války (jinými prostředky), a objektivního procesu transformace globalizace v důsledku technologického, politického a hospodářsko-finančního vývoje ve světě. O možnosti se od USA učit (od mládí) konat ve vlastním zájmu a jít svoji vlastní cestou do představitelné budoucnosti, nemluvě.

O vstupu Indie do obchodní války s USA (která se týká zatím 30 amerických produktů dovážených do Indie), píše *Indian Express*. Vstup do obchodní války nabízí mnohé k zamyšlení na několika úrovních: Vztah Indie k EU (hospodářská spolupráce), RF (vojensko – hospodářská spolupráce) a ČLR (Hedvábná stezka a pohraniční problematika). Pro informaci uvádím: Export indické oceli do USA představuje 4%, export aluminia 2%, rozuměno z celkové indické produkce.

Zrcadlová reakce ČLR, o které neměl nikdo pochybovat, dovoluje si představit příležitost pro EU, jak urychlit proces vedoucí k vyvážené spolupráci s ČLR. Vyvážené ve smyslu koordinace záměrů a možností jednotlivých členských států uvnitř EU a ve vztahu k ČLR. Excese (finančně – politické) jako CEEF v ČR, které musí zachraňovat prezidenti, akvizice ČLR v SRN, jejichž následkem jsou legislativní přípravy EK proti ČLR, nebo snaha EK brzdit vývoj 16+1, by tak mohly být odstraněny, vztah EU s ČLR by mohl být stavěn na kvalitnějším základě, než je tomu dnes. Korupční excesy v OSN, Africe a jinde by měly automaticky omezenou šanci na vznik a existenci.

Sankční politika uváděná do praxe prezidentem Trumpem je nebezpečná pro samotné instituce vytvořené a kontrolované USA (IMF, WB, WTO). To dokazují nedávné výroky generální ředitelky IMF, *Christine Lagardeové* (1956) na fóru v *Sankt Petersburgu: Jednostranné zavedení cel ohrožuje globální ekonomiku a světový obchodní systém...obsahuje bumerangový efekt*. Její doporučení Ruské federaci - *zvýšit nákup amerických obligací*, bylo bez váhání odmítnuto prezidentem Putinem. Nabízející se hodnocení chování prezidenta Trumpa (na nedávném zasedání G7 v Kanadě, následně v Singapuru během jednání s vůdcem KLDK, a teď v kontextu sankcí) jako neadekvátní, je nesmyslné, podobně jako je otázka v citátu italského politologa. Proč?

Prezident Trump není blázen, nepřijímá a nerealizuje svá rozhodnutí bez předchozí konzultace a ohledu na izraelské lobby, a v neposlední řadě skutečnost, že jednota Západu a konsolidace potenciálu Evropy jsou předpokladem pro realizaci národních zájmů a udržení vedoucí role USA ve světě. S kým se prezident radí, kdo ho vede, je jiná otázka. Možností pro pochopení rozhodnutí prezidenta Trumpa, bojovat proti všem a celému světu, nezůstává mnoho, protože ani *Bij své, aby se cizí báli*, a podobná rčení a zkušenosti v dané situaci neplatí.

Jedním z důvodů zavedení sankcí je ukázat EU a NATO, kdo je objednavatelem hudby a písniček o míru, lidských právech a demokracii. Na druhé hudebního zápisu je píseň o (velkém) obchodu. Sankce proti EU mohou proto sloužit k prodloužení, možná i prohloubení závislosti EU – NATO a komplexnímu podčinění se USA. V tomto kontextu se nachází mimo jiné i česká problematika s izraelskými radary, včetně odkazu na Itálii. Tam je vztah USA – Izrael – Itálie zcela jinak vybudován a řízen, než je tomu v ČR. Šance na zmenšení závislosti EU a NATO od USA jsou minimální. Proč? Odpověď je poměrně jednoduchá: Strukturální síla je vždy větší, než síla výkonná. Struktura EU je uměle (vy)tvořená, proto je její síla slabá. Výkonná moc EK je autoritativní (bez vztahu k zákonům přírody), proto je struktura výkonné moci také umělá a její síla, především v době transformace systémů a hodnot (mimo EU), slabá.

Dalším z důvodů zavedení sankcí je vedení prezidenta Trumpa nám neviditelnou silou, která má s pravděpodobností hraničící s jistotou své vidění světa. Dnes již mnozí věří, a mnohem více mluví, o mocné neviditelné ruce trhu. Proč by nemohla existovat neviditelná ruka vedoucí prezidenta, mající vidění světa, jež se vymyká představám a myšlení (výkonných politiků a veřejnosti) formovaném téměř sedm desetiletí s pomocí idealizace Marshallova plánu, vzniku NATO, EHS a jeho transformace do EU, vše doprovázené pokrytectvím a neorganickými reformami (vzdělání a výchovy)?

Do kontextu - jiného, než nám představitelného vidění (post-globálního) světa patří otázky, jakými jsou na příklad: Čeho chce prezident Trump dosáhnout trestáním, izolací nebo spoluprací s EU? Jaké jsou geopolitické cíle jeho konání? Jedná se o Trumpovu perestrojku? Jak se vypořádat s poválečnou zkušeností Francie ze snahy USA udělat z ní okupovaného souseda SRN, z vyhoštění NATO z Paříže, nebo výměny USD za zlato? To se nezmiňuji o snaze spolupracovat s SSSR, dnes s RF. Ani o tzv. nepotopitelném křižníku zvaném Japonsko.

Připomínám, že odpovědí na překročení nikde nepopsané linie ve vztahu EU – NATO k SSSR, dnes k Ruské federaci, bylo připomenutí USA formou existence a vyzbrojení základen atomovými zbraněmi středního doletu v SRN, a další. Historický, dnes aktuální výrok jednoho z poradců George Bushe staršího, že *Evropa si samozřejmě může zahrávat se SSSR, musí si ale uvědomit, že to skončí atomovou válkou na jejím území*, by si měla denně připomínat každá vláda EU.

Sebejistota amerických elit, co se týče závislosti EU na USA (vojenské, finanční, komunikační apod.), neschopnost EU a NATO elit představit si nepředstavitelné, a nekonečný řetěz voleb podporující krátkodobé myšlení politiků s tendencí klamat voliče, vše spojené s neporozuměním vývoje v ČLR a RF porodily v objektivním procesu vývoje technologií, demografie a globalizace hospodářsko – politického systému (založeném na konzumu, tj. expansivitě) prezidenta Trumpa. Ten funguje jako šperhák – nástroj k otevření dveří do všech koutů světa. Výsledkem je již nejenom viditelná a kvantifikovatelná změna taktiky a strategie konání USA, ale i změna axiomatiky světového řádu.

Axiomy formují především politickou realitu. **Moc struktury je silnější, než moc výkonné moci.** Proto nedělá smysl následování rad, analýz a příkladů různých klubů (včetně *Club of Rome*), komisí a think-tanků. Komu to nestačí, může si nastudovat dílo španělského sociologa *Manuel Castellsa* (1942), od roku 2008, člena *European Institute of Innovation and Technology*. Jeho práce se zabývají především důsledky nástupu nových médií na společnost, komunikaci, politiku a ekonomiku, a indikují, že současný systém nelze změnit mírovými, veřejně známými politickými prostředky. V tomto kontextu leží proto otázka: Má prezident Trump sankční politikou reformovat nebo zničit stávající systém, a nahradit ho něčím jiným? Odpověď na tuto otázku s přímými důkazy nemůže dát nikdo, kdo nepatří k vyvoleným. A vyvolení ji nedají. Protože se veřejnosti neprezentují, s ní nekomunikují a mnohými požadovaná transparentnost je podobný nesmysl, jako si myslet, že je možné hrát férově s otevřenými kartami. Přesto lze analýzou nepřímých jevů a dokumentů formulovat odpověď, kterou nelze nazvat odpovědí z (nějaké) konspirační teorie. Nechtě proto rozpad SSSR a tzv. *šoková terapie* slouží jako příklad.

Brzezińsky: Je nasnadě, že prvořadý zájem Ameriky je pomoci ujistit se, že žádná velmoc nepřijde získat kontrolu nad tímto geopolitickým místem a že světové společenství k němu odstavilo finanční a ekonomické překážky.

Volba prezidenta Trumpa je příkladem *šokové terapie v amerických podmínkách*. Výhru a vystoupení z TPP lze označit jako část první etapy šokové terapie. Její efekt se nedá prognostikovat, ani predikovat, lze si ho pouze představit. Podobně je tomu s budoucností. V současné době vliv šoku se zmenšuje (dokonce obviněním šéfa FBI), zkušenost ze šoku se vyhodnocuje a

zpracovává. Výsledkem je, že krátkodobá neřiditelnost vnitřních procesů v USA (potřebná ke změně vektoru řiditelnosti) se dostává do stavu řiditelnosti. To dokazuje další etapa šokové terapie: Jednání se spojenci v NATO, sankce proti EU, setkání s vůdcem KLDK atd. Pro nezkušené pozorovatele se nabízí otázka: Končí globalizace, nebo nabírá globalizace novou formu? Odpověď je jasná. *Globalizace pokračuje a bude pokračovat dále.* Jak mohu vysvětlit odpověď, když jsem sám před 3-4 roky psal a hovořil o post-globalizaci?

V té době nebyl prezidentem Trump, nebyly sankce proti RF, ČLR, Indii a EU. Proto nešlo mluvit o boji o vedení globalizačního procesu. Málokdo se chce vrátit k práci zemřelé šedé eminence americké zahraniční politiky, *Zbigniew K. Brzezińskému* (1928 - 2017). Ten tvrdil, že: *Z její (USA) nezpochybnitelné vojenské síly (pak) pramení i její geopolitické ambice, a to v měřítku nikoli menším než globálním.* Z toho důvodu považuje Brzeziński za oprávněné, aby za centrum současného světa byl považován americký kontinent. Nevím, zda prezident Trump četl knihy, *Velká šachovnice: Americké prvenství a její geostrategické imperativy*, *Volba: Globální dominance nebo globální vedení*, *Jediná světová velmoc a Mezi dvěma věky: Role Ameriky v technetronické éře a Amerika a svět: Konverzace o americké zahraniční politice budoucnosti.*

Ve Velké šachovnici Brzeziński detailně popisuje, že cílem k americkému triumfu bude (ekonomicky, strategicky, diplomaticky, v nezbytném případě i vojensky) ovládnout strategicky důležitý region Střední Asie. O regionu jsem se v poslední době několikrát zmiňoval, protože ho znám, a očekávám v něm brzké zvýšení napětí a aktivity ze strany USA. Snaha o globální jednostrannou dominanci USA je totiž spojena s pronikáním amerických zájmů do středoasijského prostoru, dovolujícím omezit rozvoj Číny a Ruska s podporou separatistických hnutí v hraničních oblastech. Proto budou prezidentské volby v Kazachstánu v 2020 jedním z důvodů zvýšení aktivit USA v regionu. Jinak platí *Brzezińského* výroky: *V krátkodobé perspektivě (5 nebo kolem 5 let) udržet a upevnit současný geopolitický pluralismus v Eurasii...ve střednědobé perspektivě (do 20 let) upomenuté opustí své místo, které zaujme skupina důležitých (ve strategickém smyslu) a doplňujících se partnerů schopných podpořit zájmy USA pod vedením USA s cílem vytvoření trans-eurasijského systému bezpečnosti, který spojí velké množství států. V dlouhodobé*

perspektivě (více než 20 let) se vše předem uvedené bude pomalu transformovat do světového centra se společnou politickou odpovědností (pod vedením USA a jak to v podstatě píše Club of Rome). Krátce formulováno: Velká šachovnice představuje hřebík do rakve multipolárního světa. Ten se jeví v kontextu uvedeného jako prostředek k řešení cílů střednědobé perspektivy.

V ní se projevuje další funkce sankcí a nabízí se otázka: Bude pokračovat vývoj multipolárního světa, nebo vývoj světové vlády s pomocí třetí reinkarnace finančního kapitalismu, s přestěhováním se z Washingtonu a New Yorku někam jinam? Po ukončení první světové války způsobilo ohromné zadlužení Londýna v GBP stěhování za oceán. Dnes je na stole Washington-New York ohromný dluh v USD. Ve váze na stole máme také výsledky poslední transformace kapitalismu. Ty indikují, že otázka představující dilema - *multipolární svět versus světová vláda* - není správná a neodpovídá realitě. Proč?

Přechod z druhé etapy do třetí – tj. z vůdcovství USA do světové vlády s pomocí třetí inkarnace finančního kapitalismu nebude přímý a tak rychlý, jako přechod z první etapy do druhé. Zpoždění způsobí jiný výsledek transformace, který umocní nemožnost USA udržet vůdcovství bez válek a podčinění si ČLR tak, jak to bylo možné s Evropou po oficiálním ukončení druhé světové války. To vše ve snaze udržet při životě strukturu hospodářského a finančního systému ala USA.

Ti, kteří nemohou rozpoznat virtuálnost náhrady globalizace anti-globalizací nevědí, že jak globalizace, tak i anti-globalizace mají společnou hlavu (na společném krku), která je vede. Anti-globalizace je pouze zrcadlový obraz globalizace, financovaný z jednoho a toho samého pramenu, který tvoří tzv. *benefitors* z něco více než deseti nadnárodních korporací. Stačí si prostudovat *Nasdaq*, *Yahoo finance*, analýzy *Švýcarského federálního technologického institutu* a podobné, a čtenář bude vědět, koho mám na mysli. Nikdy nevstoupíš do téže vody, praví Číňané. Dnes popisované téma budu rozvíjet v práci na knize *Souhlasu netřeba 2018* s ohledem na vývoj a dění ve světě. Práce se mimo jiné zabývá otázkou, zda lze hlavu odseknout a zaměnit jinou, jestliže ano, kdo je schopný a ochotný to udělat a jakou hlavu transplantovat? Nebo zda se hlava sama odstraní, upadne jako shnilá hruška na zem, a co přijde po té, co spadla na zem. Co vyrostе po ní, s pomocí nebo bez pomoci vědy.

Oddlužení USA podle třetí etapy *Brzezińského* není totiž řešením, ale pouhým oddálením krachu systému s pomocí přemístění hlavní kanceláře firmy USD. V tomto kontextu se nachází i současné dění v Ruské federaci: Státní revizor *Kudrin* přesvědčil prezidenta Putina o nutnosti přizpůsobit se stávajícímu systému. Prezident nepřijal radikálnější řešení poradce *Sergeje Glazjeva* (viz příspěvek *Ve stínu fotbalu, sankcí a naděje* (13.6.2018) a současně ignoruje skutečně existující odklon vektoru národních zájmů (nejenom Ruské federace, ale i ČLR, Indie, EU a dalších, demograficky a zdrojově významných účastníků transformačních procesů) od USA naplánované cesty k světové vládě, která by měla žít z třetí inkarnace finančního systému někde mimo Washington.

Pro úplnost uvádím hlavní body řešení problémů RF podle *Glazjeva*, které jsem v posledním příspěvku nezmiňoval: 1) plánované hospodářství, 2) osobní odpovědnost úředníků, 3) snížení úrokové sazby, 4) zvýšení objemu peněz, 5) nové investiční a infrastrukturní projekty (podobné ČLR), 6) dva rozpočty, z nichž jeden výlučně pro uvedené infrastrukturní a kapitálově intenzivní projekty (podobné ČLR), 7) zákaz manipulace s kurzem rublu.

Žádné z indikovaných řešení se mi nejeví dostatečně inovativním v kontextu výzev stojících před námi. Sám řešení nemám. I kdybych ho měl, nebo ho mohl formulovat, nabídnout a spolu-realizovat, musel by někdo jiný dát rozkaz. Krátce: Slovo. Slovo, jak se píše v Bibli, bylo na začátku všeho, co jsme dělali v minulosti, děláme v přítomnosti, ze které spěcháme bez reflexe do pouze představitelné budoucnosti.

Jsem přesvědčen, že sankční politika definovaná neviditelnou silou a realizovaná prezidentem Trumpem (ve funkci výkonné moci CEO) je v souladu s obsahem citátu *Brzezińského*: *Amerika je nyní jediná světová supervelmoc a Eurasie je hlavní světová aréna. Odtud, co se stane rozložení moci na euroasijském (nad)kontinentu, bude mít rozhodující důležitost vzhledem k globálnímu prvenství Ameriky, a jejímu historickému odkazu. To, jak Amerika „zvládne“ Eurasii, je kriticky důležité... Mocnost, která ovládá Eurasii, by vládla třemi nejpokročilejšími a ekonomicky nejproduktivnějšími oblastmi. Pouhý letmý pohled na mapu též napovídá, že nadvláda nad Eurasií by téměř automaticky s sebou nesla za následek podřízenost Afriky, což by Západní polokouli a Oceánii stavělo na místo geopoliticky okrajové části tohoto*

centrálního světového nad-světadílu. Okolo 75 % světové populace žije v Eurasii a taktéž je tam většina světového fyzického bohatství, jak v jeho podnicích, tak pod povrchem její půdy. Eurasie čítá 60 % světového HDP a okolo 3/4 známých světových energetických rezerv.

ČLR, potažmo Indie řekli své slovo, mimo jiné proto, že USA nemají na přímý boj ani s jedním z obou států. Ty nejsou proti globalizaci, podobně jako Ruská federace. Ta se nachází v transformaci. Moc oligarchů, prodejných úředníků a závislost CB RF na USA a USD jsou stále ještě veliké a dění ve světě není pro ruskou společnost takové, že by vyžadovalo poslední a rozhodující slovo prezidenta Putina. Musíme si proto na jeho slovo počkat. V horší situaci je EU.

Ta není suverénní, je chudá na přírodní zdroje a demografický vývoj se snahou držet se virtuálních hodnot bez jasně definovaného zájmu EU, nedovolují mně být optimistou. Proto očekávám, že se EU (v současně formě a pod současným vedením) vzdá USA kvůli různým závislostem, absenci nezkorumpovaných vůdců a praktické nemožnosti jednat suverénně. V lepším případě se EU bude snažit vyhrát čas k přežití klíčováním, pokrytectvím a přizpůsobováním se systému. Neočekávám, že se EK rozhodne odstranit sama sebe a řekne: Víme, co se rodí ve stínu sankcí. EU se nepřihadí k těm, kteří pochopili *Zeitgeist* (ducha času), a jsou ochotni bojovat za (spolu) vůdcovství v novém světovém řádu. Proto, ať vyhraje boj o vedení globalizace kdokoli (USA jako absolutní vítěz, nebo se USA o vůdcovství vynuceně podělí s RF a ČLR), EK – EU nebudou mít poslední a rozhodující slovo o své budoucnosti. To je moje dnešní odpověď na otázku politologa *R. Alcaro* (Istituto affari internazionali). Souhlasu netřeba.

17.06.2018